

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 218/2016-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. mája 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza o návrhu na obnovu konania [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Róbertom Slamkom, Radlinského 1735/29, Dolný Kubín, vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 296/09 takto

r o z h o d o l :

1. Obnovu konania vo veci [REDAKOVANÉ] vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 296/09 **p o v o ľ u j e .**

2. Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 296/09 zo 17. septembra 2009 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Ústavnému súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky **j e p o v i n n á** uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 170,45 € (slovom stosedemdesiat eur a štyridsaťpäť centov) na účet jeho advokáta JUDr. Róberta Slamku, Radlinského 1735/29, Dolný Kubín, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 23. mája 2014 (doplnený 29. mája 2014 a 7. júla 2015) doručený návrh [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľ“), ktorým sa domáha povolenia obnovy konania vedeného ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 296/09.

V návrhu z 20. mája 2014 doručenom ústavnému súdu 23. mája 2014 navrhovateľ poukazuje na to, že v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 296/09 ako sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 11 C 14/2002 z 21. marca 2006, rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 262/2006 zo 6. septembra 2007 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 51/2008 zo 7. apríla 2009.

V predmetnom konaní rozhodol ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 296/09 zo 17. septembra 2009 tak, že sťažnosť navrhovateľa odmietol. Sťažnosť vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu z 21. marca 2006 a napadnutým rozsudkom krajského súdu zo 6. septembra 2007 odmietol ako podanú oneskorene.

V relevantnej časti odôvodnenia uznesenia ústavný súd uviedol:

„Dovolanie sťažovateľa bolo v predmetnej veci odmietnuté uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 51/2008 zo 7. apríla 2009 ako neprípustné, a keďže ústavný súd ani v ďalšom nezistil žiadne dôvody na vyslovenie porušenia označených základných práv a slobôd uvedeným uznesením najvyššieho súdu (pozri bod 2 II. časti tohto rozhodnutia), v tejto súvislosti konštatuje, že rozhodnutie najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľa v danej veci nemohlo založiť plynutie predmetnej lehoty, pretože podanie neprípustného dovolania nemožno z hľadiska čl. 127 ods. 1 ústavy považovať za účinný prostriedok nápravy. Toto rozhodnutie najvyššieho súdu nemožno preto považovať za kvalifikovanú právnu

skutočnosť, od ktorej začína plynúť lehota na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.“

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 51/2008 zo 7. apríla 2009 ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd aplikoval § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) ústavne konformným spôsobom a jeho záver, že sťažovateľovi nebola postupom okresného súdu odňatá možnosť konať pred súdom, nepovažoval za arbitrárny a ani zjavne neodôvodnený.

Navrhovateľ následne podal proti Slovenskej republike sťažnosť Európskemu súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) č. 14090/10, o ktorej ESLP rozhodol rozsudkom vo veci [REDAKOVANÉ] proti Slovensku z 11. 2. 2014 tak, že vyslovil porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k právu navrhovateľa na prístup k súdu. Vyslovenie porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k právu navrhovateľa na prístup k súdu považoval ESLP za dostatočné zadost'učinenie za nemajetkovú ujmu navrhovateľa.

V odôvodnení svojho rozsudku ESLP analyzuje judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa vzájomného vzťahu sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a dovolania podľa Občianskeho súdneho poriadku, ako aj zachovania lehoty dvoch mesiacov podľa § 53 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Vo svojom rozsudku ESLP uviedol:

«V dôsledku odmietnutia sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu, ústavný súd vylúčil zo svojho prieskumu časť námietok, ktoré sťažovateľ uplatnil, a síce týkajúcich sa namietaného nespravodlivého posúdenia veci samej súdom prvého stupňa a odvolacím súdom a posúdenia spôsobilosti účastníkov (bod 55 rozsudku ESLP, pozn.).

Vzhľadom na vyššie uvedené, Súd dospel k záveru, že odmietnutím časti sťažnosti sťažovateľa, mu ústavný súd zabránil uplatniť svoje právo a účinne využiť dostupný právny

prostriedok podľa čl. 127 ústavy, pokiaľ ide o relevantné aspekty predmetného konania. Sťažovateľove „právo na súd“ bolo takto porušené.

Z toho dôvodu došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 (bod 56 rozsudku EŠLP, pozn.)»

Navrhovateľ uvádza, že rozsudok EŠLP bol doručený jeho právnomu zástupcovi 17. februára 2014 a podľa čl. 42 a čl. 44 ods. 2 dohovoru právoplatnosť nadobudol 11. mája 2014.

Navrhovateľ vo svojom návrhu ďalej uvádza:

„Prípustnosť tohto návrhu na povolenie obnovy konania navrhovateľ opiera o § 228, ods. 1, písm. d) O. s. p., nakoľko závažné dôsledky porušenia práva sťažovateľa konštatované v rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva č. 14090/10 zo dňa 11. 02. 2014 neboli odstránené primeraným finančným zadosťučinením, nakoľko toto nebolo priznané.

Včasnosť podaného návrhu navrhovateľ opiera o § 230, ods. 2, písm. d) O. s. p.

Návrh na povolenie obnovy konania smeruje voči uzneseniu Ústavného súdu SR sp. zn.: II. ÚS 296/09-32 zo dňa 17. 09. 2009.

Na základe vyššie uvedených skutočností navrhovateľ navrhuje, aby Ústavný súd SR podľa § 234, ods. 1 O. s. p. v spojitosti s § 31a zákona č. 38/1993 Z. z. povolil obnovu konania vedeného Ústavným súdom SR pod sp. zn.: II. ÚS 296/09.

Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania vedeného Ústavným súdom SR pod sp. zn.: II. ÚS 296/09 navrhovateľ navrhuje, aby Ústavný súd SR z dôvodov uvedených v pôvodnej ústavnej sťažnosti navrhovateľa zo dňa 09. 06. 2009 doručenej Ústavnému súdu SR dňa 12. 06. 2009 zmenil uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn.: II. ÚS 296/09-32 zo dňa 17. 09. 2009 tak, že po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci rozhodne novým meritórnym rozhodnutím...“

Podaním zo 6. júla 2015 doručeným ústavnému súdu 7. júla 2015 navrhovateľ doplnil svoj návrh, pričom uviedol:

„V súvislosti s novelizáciou zákona č. 38/1993 Z. z... novelou č. 353/2014 Z. z. účinnou od 01. 01. 2015 a v súlade s § 75b, ods. 2 citovaného zákona, týmto navrhovateľ

upresňuje petit návrhu na povolenie obnovy konania...“ a navrhuje, aby ústavný súd nálezom povolil obnovu konania vedeného pod sp. zn. II. ÚS 296/09 a uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 296/09 zo 17. septembra 2009 zrušil. Navrhovateľ navrhuje, aby ústavný súd novým nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu z 21. marca 2006, napadnutým rozsudkom krajského súdu zo 6. septembra 2007 a napadnutým uznesením najvyššieho súdu zo 7. apríla 2009, uvedené rozhodnutia zrušil a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Navrhovateľ zároveň žiadal, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie v celkovej výške 60 000 €, ako aj úhradu trov konania.

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní uznesením sp. zn. II. ÚS 218/2016 zo 16. marca 2016 návrh prijal na ďalšie konanie.

Ústavný súd po prijatí návrhu navrhovateľa na ďalšie konanie v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, vychádzajúc z povahy tohto konania a z obsahu návrhu, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 133 ústavy proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o ústavnom súde právoplatné rozhodnutie ústavného súdu možno za podmienok ustanovených týmto zákonom napadnúť návrhom na obnovu konania pred ústavným súdom, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná (ďalej len „orgán medzinárodnej organizácie“), vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní

pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu. Ustanovenie § 24 písm. c) sa v tomto prípade nepoužije.

Podľa § 75b ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zistí, že z rozhodnutia orgánu medzinárodnej organizácie nevyplýva povinnosť opätovného preskúmania napadnutého rozhodnutia ústavného súdu, návrh na obnovu konania ako zjavne neopodstatnený uznesením odmietne.

Podľa § 75b ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zistí, že z rozhodnutia orgánu medzinárodnej organizácie vyplýva povinnosť opätovného preskúmania napadnutého rozhodnutia ústavného súdu, svojím nálezom obnovu konania povolí a napadnuté rozhodnutie ústavného súdu zruší. Ústavný súd môže zrušiť aj ďalšie rozhodnutia ústavného súdu vydané v pôvodnom konaní, ak to vyplýva z právneho názoru vysloveného v rozhodnutí orgánu medzinárodnej organizácie a je to potrebné na dosiahnutie účelu obnovy konania.

Pre posúdenie opodstatnenosti návrhu na obnovu konania ústavný súd vychádzal predovšetkým z odôvodnenia rozsudku ESLP z 11. 2. 2014, ktorý posudzoval námietky navrhovateľa. Ústavný súd považoval za podstatnú tú časť odôvodnenia, v ktorej ESLP analyzuje judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa vzájomného vzťahu sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a dovolania podľa Občianskeho súdneho poriadku, ako aj zachovania lehoty dvoch mesiacov podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Vo svojom rozsudku ESLP uviedol:

«V dôsledku odmietnutia sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu, ústavný súd vylúčil zo svojho prieskumu časť námietok, ktoré sťažovateľ uplatnil, a síce týkajúcich sa namietaného nespravodlivého posúdenia veci samej súdom prvého stupňa a odvolacím súdom a posúdenia spôsobilosti účastníkov (bod 55 rozsudku ESLP, pozn.).

Vzhľadom na vyššie uvedené, Súd dospel k záveru, že odmietnutím časti sťažnosti sťažovateľa, mu ústavný súd zabránil uplatniť svoje právo a účinne využiť dostupný právny prostriedok podľa čl. 127 ústavy, pokiaľ ide o relevantné aspekty predmetného konania. Sťažovateľove „právo na súd“ bolo takto porušené.

Z toho dôvodu došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 (bod 56 rozsudku EŠLP, pozn.)»

Z uvedeného je zrejmé, že EŠLP neakceptoval tú prax ústavného súdu, uplatnenú aj v navrhovateľovej veci, podľa ktorej v prípade odmietnutia dovolania najvyšším súdom z dôvodu neprípustnosti ústavný súd nepreskúmava právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu predchádzajúce rozhodnutiu dovolacieho súdu z dôvodu uplynutia lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na to, že podanie neprípustného dovolania nepovažoval za účinný prostriedok nápravy.

Ústavný súd takto dospel k záveru, že v prerokúvanej veci sú splnené podmienky na obnovu konania, preto obnovu konania v napadnutom konaní povolil (bod 1 výroku nálezu). Za daných okolností je ústavný súd toho názoru, že aj napriek absencii výslovného príkazu opätovného preskúmania napadnutého uznesenia ústavného súdu zo 17. septembra 2009 v odôvodnení rozsudku EŠLP (§ 75b ods. 2 zákona o ústavnom súde) je v záujme poskytnutia materiálnej ochrany práv navrhovateľa, aby ústavný súd opätovne preskúmal jeho pôvodnú sťažnosť doručенú ústavnému súdu 12. júna 2009.

Ústavný súd v nadväznosti na tieto skutočnosti, aplikujúc § 75b ods. 2 zákona o ústavnom súde, zrušil napadnuté uznesenie ústavného súdu zo 17. septembra 2009 a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

V ďalšom postupe bude ústavný súd vychádzať z právneho názoru vysloveného v rozsudku EŠLP (§ 75b ods. 3 zákona o ústavnom súde).

III.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania navrhovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom (bod 3 výroku tohto nálezu).

Navrhovateľ si v návrhu na obnovu konania uplatnil úhradu trov právneho zastúpenia, ktoré mu vznikli v konaní o návrhu na obnovu konania a v konaní o pôvodnej

sťažnosti doručenej ústavnému súdu 12. júna 2009. Navrhovateľ v petite návrhu žiadal, aby o úhrade týchto trov rozhodol ústavný súd rozhodnutím, ktorým opätovne rozhodne o jeho pôvodnej sťažnosti po povolení obnovy konania a zrušení uznesenia ústavného súdu zo 17. septembra 2009.

Napriek formulácii petitu v návrhu ústavný súd rozhodol týmto nálezom o trovách právneho zastúpenia, ktoré navrhovateľovi vznikli v konaní o návrhu na obnovu konania. Navrhovateľ si uplatnil úhradu trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby – za podanie návrhu na obnovu konania.

Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi navrhovateľa úhradu trov konania v sume 170,45 €, v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 1 úkon právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. g) (návrh na obnovu konania podľa § 75 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2014 v sume 134 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za jeden úkon právnej služby v sume 8,04 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 142,04 €. Keďže advokát je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), čo vyplýva z priloženého osvedčenia o registrácii pre DPH, uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

Trovy konania je Kancelária ústavného súdu povinná uhradiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) podľa výroku rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2016